

האם שם צבי רכטר את כספֵי

מאפשר לו לשחק בסכום של 4.2 מיליון דולר נוספים במשך כמה שבועות. כך, למשל, השטרות שטרם הוחזרו ל־סולל בונה עד לביקורו של גיבעוני נמדדו לניכוי־מישנה אצל בנק טוויס־ישראל. קשה להבין כיצד היה הדבר משתלם לרוי־זנבאום, שקיבל ריבית כה נמוכה על ה־שטרות של סולל בונה, למכור אותם לבנק הידוע בריבית הקצוצה שלו. ברור כי אי־לו היתה כאן עיסקה מיסחרית פשוטה, היה טיבור מפסיד הרבה כסף. ייתכן כי התשובה טמונה בשטרות ה־קרניים „שטרות־ביטחון” שנתן סולל בונה

בעל זכות חתימת־יחיד בכל סכום — כל אלה הקלו עליו למעוד. וביחסיו עם רוי־זנבאום עשה רכטר כמה מעידות. העלו־לות לעלות לסולל בונה הרבה כסף. כסף של חברייה־הסתדרות. גוסף לכך, מ־אחר שהיה בעבר מעין גיבור מפא״י (תאמר שהייתי חבר ועדת הכספים של המפלגה, וממונה על קשריה עם רוי־זנבאום, יצא רכטר מגידרו כדי לעזור לרוי־זנבאום, עשו תוך כדי כך מעשים העלו־לים להיות פליליים בישראל ובשווייץ.

הזהות בין רכטר, גיבור מפא״י, עם רכטר, מנכ״ל סולל בונה, אינה ניתנת להפרדה. למרות טענת רכטר, כי מעולם לא עירבב בין שתי הפונקציות. לחלק ניכר מעסקותיו עם רוי־זנבאום אין הסבר, מלבד החשד שמפא״י נהנתה בדרך כלל־שהיא מכל הפרשה — ולכן על רכטר ל־ש־חוק, ולכן הגיש מבקר ההסתדרות, איש־מפא״י שלמה זנגר, דין־וחשבון שיטחי, המעורר שאלות יותר משהוא עונה עליהן.

צבי רכטר: מנכ״ל סולל בונה

מאח

יגאל לביב

לרוי־זנבאום על סך מיליון דולר, ואשר לא נמצאו עד היום. לדברי רכטר, שימשו שטרות אלה כדי לעזור לרוי־זנבאום לגייס את הכספים לסולל בונה במיקרה שנס־תיים מועד השטרות הישנים, ואילו השט־רות החדשים לא הגיעו אליו, מסיבה טכ־נית כלשהי — העדר שליח מתאים, או שביתה בדואר הישראלי.

מדוע לא קיבל גיבעוני גם שט־רות אלה בחזרה? ברור שלא נמ־צאו בכניון הבנק — ויכול להיות ש־נמסרו לניכוי־מישנה אצל אח־י ריב.

למעשה קיבל רוי־זנבאום שטרות עד סך 5.2 מיליון דולר ונתן חזרה רק 4.2 מיליון דולר. מההפרש יכו־לם ליהנות רוי־זנבאום — ואולי גם מפא״י.

על מידת חרדתו של צבי רכטר מגוי־לוי הקשרים הללו ניתן ללמוד ממיכתב

שטרות

אי־ביטחון

למשך: החל משנת 1965 לקחה סולל בונה הלוואה מרוי־זנבאום בסכום של 4.2 מיליון דולר. המתחלק להלוואה של 2.2 מיליון דולר והלוואה שנייה של 2 מיליון דולר.

ההלוואות ניתנו כנגד שטרות על סך 100 אלף דולר כל אחד, ובסך הכל 4.2 מ־ליון דולר.

הלוואות אלה חודשו באופן סדנ־לי כל שש חודשים — וכל פעם הוחזרו השט־רות הישנים ובאו במקומם שטרות חדשים לששת החודשים הבאים.

והנה דבר מוזר: השבוע הודיע רכטר,

התחילה התחנה האחרונה

בשיחה עם העולם הזה, כי הריבית על הלוואות אלה היתה קבועה כל הזמן, והיא היתה מינימום 7%. וגובהה כגובה PRIME RATE (ריבית בסיסית באר־ה״ב) בתוספת חצי אחוז. זוהי ריבית נוחה מאוד לכל הדיעות. אולם נראה כי גובה הריבית היה משתנה כל פעם, לא רק לפי שער זה, אלא גם לפי ההסכם בעל פה בין רכטר לרוי־זנבאום. רכטר מספר כיצד הוריד פעם את הרי־בית החצי־שנתית מ־140 אלף דולר ל־120 אלף דולר.

חנניות פטרות ממכס במקומות שונים בארץ, ולמעשה יצא גיבעוני לפאריס לזעידה בינלאומית של חנניות פטרות־ממכס, כשהגיעה אליו קריאת האס־אור־אס להציל בהודמנות זו את רכטר, ולהחזיר את השטרות.

רכטר לא פנה לנציגות סולל־בונה בלונ־דון, או לנציגות בנק הפועלים בציריך, לבקשם כי יקפצו לזנבת ויקחו את השט־רות. דווקא נציג מפא״י, בעיסקות המ־שותפות של המפלגה עם רוי־זנבאום, עשה את המלאכה, וגם הוא עשה אותה לחצ־

לפני שבועיים צילצל ישראלי בשם אליהו גיבעוני לביתו בנ־גבה של ד״ר שלמה רימר, ידימינו של טיבור רוי־זנבאום. רימר לא הופתע כלל לשמע הבקשה: „הצילו את צבי רכטר!” בקשת גיבעוני: תן לי את ה־שטרות עד סך שני מיליון הדולר שד, „סולל־בונה, שנסארו בידי רוי־זנבאום לאחר מועד פרעונם. רימר לא היסס, למרות שאין גיבעוני איש סולל בונה, ולכאורה אינו מוסמך לק־בל כל מיסמך של החברה, ולא־כלישכן

מבקר ההסתדרות אישר את כל מימצאי „העולם הזה”

אך לא היה מסוגל לחדור לעומקן של העיסקות

הבינלאומיות המסובכות של שטרות וניירות פיקטיביים

שיעורי הריבית נקבעו בשווייץ במשא־ומתן בעל פה, והחלפות השטרות נעשות כאשר מבקרים נציגי סולל בונה בשווייץ במקרה (רכטר עצמו מספר, כי את השט־רות בסך 2.2 מיליון דולר הביא ארצה בינואר 1974. עת היה בדרך חזרה מג־רייה, שם שהה בטכס פתיחת כביש, ונכ־נס לטיבור לקבל את השטרות).

דגבי עיסקה בנקאית רגילה, דרך זו של החלפות שטרות כמיק־רה, וזיכוחים ידירותיים על גובה הריבית היא מוזרה מאוד.

חשדן יכול לחשוד שמא הפרשי רי־בית יכולים לזרום למפא״י. או שמא נש־ארו שטרות אצל רוי־זנבאום עוד חודשי־חודשיים אחרי שנפרעו, ואחרי שכבר ק־בל את השטרות החדשים, דבר שהיה

אין, בבנק של טיבור נשארו שטרות־ביט־חון של סולל בונה על סך מיליון דולר. השליחות העלומה של נציג מפא״י שר־פכת אור על סיבכי עיסקי סולל־בונה ורוי־זנבאום, שהציגו את רכטר בעיני הציבור כמעין מיכאל צור מיספר 2.

דמיון זה אינו צורך, שכן לאחר חקירה יסודית של העובדות, כמ־י דה שהן אכן ניתנות להקירה, אין ספק כי לצבי רכטר לא היתה טו־כתיחנאה אישית מן היחסים עם רוי־זנבאום, ורוכ העסקות עימו היו טובות מנקודת הראות של „סולל־בונה.”

אולם היותו מנכ״ל קונצרן שמחזורו מגיע לשלושה מיליארד לירות, בלי יו־שביראש מועצת מנהלים מעליו, ובהיותו

שטרות בסך שני מיליון דולר, אבל רימר ידע כי גיבעוני טוב הרבה יותר מסתם נציג של סולל בונה. הוא נציג של מפא״י.

האיש

הכפול

אליהו גיבעוני היה פעם גיבור ה־מסביר המרכזי, וכיום הוא נציג מפא״י בחברות הכלכליות שהיא שותפה בהן עם טיבור רוי־זנבאום, כמו חנות המכס רמתם, אילן כוח, שפופרון, פרבנד־טורס אוניון ישראלי־שווייץ ועוד. יחד עם צבי רכטר היה גיבעוני נציג מפא״י, ובאמצע 1973 החליף גיבעוני את רכטר ברוב החברות. פרט לרמתם, רמתם מחזיקה

מזכ״ל ירוחם משל: להשעות או לא?